

**Raport z wykonania
„Programu ochrony środowiska dla powiatu grudziądzkiego
na lata 2016 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2025”**

Opracował:
Wojciech Konefał

Grudziądz, grudzień 2019 r.

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
1.1	Podstawa opracowania	3
2.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO	3
2.1	Położenie	3
2.2	Demografia	3
2.3	Struktura gruntów	4
2.4	Infrastruktura komunikacyjna	4
2.5	Zasoby geologiczne	5
2.6	Klimat	6
2.7	Zasoby przyrodnicze	7
3.	WYZNACZONE CELE I ZADANIA	8
3.1	Klimat i jakość powietrza	8
3.2	Hałas	9
3.3	Pola elektromagnetyczne	9
3.4	Gospodarowanie wodami	9
3.5	Gleby	10
3.6	Zasoby geologiczne	10
3.7	Zasoby przyrodnicze	10
3.8	Poważne awarie	11
3.9	Gospodarka odpadami	11
3.10	Edukacja ekologiczna	11
4.	OCENA REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW I ZADAŃ	12
4.1	Klimat i jakość powietrza	12
4.2	Hałas	16
4.3	Pola elektromagnetyczne	19
4.4	Gospodarowanie wodami	20
4.4.1	Zaopatrzenie ludności w wodę pitną i gospodarka ściekowa	20
4.4.2	Wody powierzchniowe i podziemne	21
4.5	Gleby	24
4.6	Zasoby przyrodnicze	24
4.7	Poważne awarie	25
4.8	Gospodarka odpadami	26
4.9	Edukacja ekologiczna	28
5.	WNIOSKI	32
6.	SPIS TABEL	34

1. WSTĘP

1.1 Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest ocena realizacji zadań przyjętych na lata 2016 – 2018 w „Programie ochrony środowiska dla powiatu grudziądzkiego na lata 2016 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2025”.

Zgodnie z art. 18 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.). z wykonania programu organ wykonawczy powiatu winien sporządzać raporty, które przedstawia radzie powiatu.

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje o stanie środowiska powiatu grudziądzkiego udostępnione przez:

- Starostwo Powiatowe w Grudziądzu,
- Urząd Gminy w Grudziądzu,
- Urząd Gminy w Grucie,
- Urząd Miasta i Gminy w Radzynie Chełmińskim,
- Urząd Miasta i Gminy w Łasinie,
- Urząd Gminy w Świeciu nad Osą,
- Urząd Gminy w Rogóźnie,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Grudziądzu,
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Główny Urząd Statystyczny.

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO

2.1 Położenie

Powiat grudziądzki położony jest zarówno na prawym, jak i lewym brzegu Wisły, na północno-wschodnim krańcu województwa kujawsko-pomorskiego. Graniczy od północy z powiatem kwidzyńskim (województwo pomorskie), od wschodu z powiatami: iławskim i nowomiejskim (województwo warmińsko-mazurskie), od południowego-wschodu i od południa z powiatami: brodnickim, wąbrzeskim i chełmińskim (województwo kujawsko-pomorskie), a od zachodu, Kępa Szynyska, z powiatem świeckim, wchodzącym także w skład województwa kujawsko-pomorskiego.

Powiat zajmuje powierzchnię 728,4 km² i podzielony jest na sześć gmin: od północy gminę Rogóźno, od północnego-wschodu – gminę Łasin, od południowego - wschodu gminę Świecie nad Osą, od południa gminę Radzyń Chełmiński i od zachodu, wzdłuż Wisły - gminę Grudziądz. Pośrodku powiatu, otoczona pięcioma gminami, znajduje się gmina Gruta. Miasta leżące w granicach powiatu to: Radzyń Chełmiński i Łasin.

2.2 Demografia

Według danych GUS na koniec roku 2014 liczba ludności zamieszkująca powiat wynosiła 40 207 osób, natomiast na koniec 2018 roku było to już 40 271 osób .

Gęstość zaludnienia zarówno w roku 2014 jak i na koniec roku 2018 wynosi 55 osób na km².

2.3 Struktura gruntów

Łączna powierzchnia powiatu grudziądzkiego wynosi 72 776 ha. W strukturze użytkowania gruntów największy udział zajmują powierzchnie rolne (użytki rolne), które stanowią ponad 76 % całej jednostki (55 493 ha). W dalszej kolejności znajdują się grunty leśne, obejmując blisko 15 % powierzchni powiatu. Grunty pod wodami zajmują niewiele, bo około 2,5 % powierzchni. Udział pozostałych form użytkowania gruntów jest również nieznaczący, grunty zabudowane i zurbanizowane – około 3,5 %, nieużytki prawie 2 %, tereny różne z użytkami ekologicznymi ponad 2 %.

2.4 Infrastruktura komunikacyjna

Przez teren powiatu przebiega szereg dróg wszystkich kategorii, a więc krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych i lokalnych.

W południowej części powiatu przebiega autostrada A1 Rusocin – Nowe Marzy – Grudziądz – Lisewo – Lubicz – Stryków – Gorczyce.

W granicach powiatu znajdują się ponadto dwie drogi krajowe:

- nr 16 Dolna Grupa – Grudziądz – Rogóźno Zamek – Łasin – Iława – Olsztyn – Ełk – Augustów – Ogrodniki,
- nr 55 Stolno – Mały Rudnik – Grudziądz – Mokre – Dusocin – Kwidzyn – Malbork – Nowy Dwór Gdański.

Z dróg wojewódzkich wymienić należy następujące:

- nr 533 Okonin – Mełno,
- nr 534 Grudziądz – Okonin – Radzyń Chełmiński – Wąbrzeźno – Golub-Dobrzyń – Rypin,
- nr 535 Rogóźno-Zamek – Rogóźno – Rogóźno Pomorskie,
- nr 538 Fijewo – Mełno – Gruta – Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Rozdroże,
- nr 543 Paparzyn 55 – Radzyń Chełmiński – Jabłonowo Pomorskie – 15 Brodnica.

Przez teren powiatu przebiegają ponadto dwie linie kolejowe:

- 207 Toruń Wschodni – Wałdowo Szlacheckie – Grudziądz – Rogóźno Pomorskie – Malbork,
- 208 Działdowo – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie – Bursztynowo – Mełno – Nicwałd – Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice

W układzie podstawowym obsługującym gminy Powiatu Grudziądzkiego znajdują się drogi powiatowe, natomiast drogi gminne wpisują się w układ uzupełniający i pełnią funkcje dojazdowe do jednostek osadniczych i poszczególnych nieruchomości. Na terenie powiatu zlokalizowanych jest w sumie 77 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 393 km dróg o randze powiatowej, w tym: - 379,3 km jest o nawierzchni twardej - 343,7 km jest o nawierzchni twardej ulepszonej, - 12,8 km jest o nawierzchni gruntowej.

Zarządca drogi, czyli Powiatowy Zarząd Dróg w następujący sposób ocenia stan techniczny dróg: - 22 % odcinków ocenia się w stanie dobry, - 34 % odcinków ocenia się w stanie średnim, - 34 % odcinków ocenia się w stanie złym. System dróg powiatowych

uzupełniony jest drogami gminnymi. Ogółem na terenie jednostki jest 779,2 km dróg gminnych, w tym: - 254,3 km jest o nawierzchni twardej, - 106,4 km jest o nawierzchni twardej.

Na terenie powiatu znajduje się wiele szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, wodnych), gospodarstwa agroturystyczne, hotele, punkty gastronomiczne, ośrodki wypoczynkowe, pola namiotowe. Wśród szlaków na terenie powiatu znajduje się 5 szlaków pieszych i 3 szlaki rowerowe.

Szlaki piesze:

- KP-6-c czerwony o dł. 30,4 km: Grudziądz – Nowa Wieś – Zakurzewo – Góry Łosiove – Welcz- Zarośle – Jamy – Gardeja,
- KP-4040-n niebieski o dł. 28,1 km: Grudziądz – Mniszek – Sztynwag – Gogolin – Zalesie – Wielkie Łunawy – Małe Łunawy – Leśniczówka Wabcz – Klamry,
- KP-4041-c czerwony zwany „Szlakiem Towarzystwa Jaszczurczego” o dł. 45 km: Grudziądz – Rudnik – Piaski – Turznice – Dębieniec – Zielnowo – Rozental – Radzyń Chełmiński – Stanisławki – Nowa Wieś Królewska – Przydwórz – Ryńsk,
- KP-4070-z zielony o dł. 32,3 km: Ostrowite – Rywałdzik – Płowęż – Buk Pomorski – Świecie n/Osą – jez. Mełno – Zakrzewo – Fijewo – Radzyń Chełmiński,
- KP-4043-n niebieski o dł. 23 km: Świecie n/Osą – Mędrzyce – Lisnowo – Świecie n/Osą.

Szlaki rowerowe:

- Międzynarodowy Szlak Rowerowy R1 (Lizbona – Królewiec): Chełmno – Łunawy – Grudziądz – Wielki Welcz,
- Rowerowy szlak niebieski: Olek (Toruń) – Piwnice – Wytrębowice – Ostaszewo – Zelgno – Dźwierzno – Zajączkowo – Ryńsk – Przydwórz – Wronie – Radzyń Chełmiński – Dębieniec – Turznice – Piaski – Rudnik; w Rudniku szlak łączy się z trasą R1,
- Rowerowy szlak żółty: Łąkorz – Grudziądz przez Rywałdzik – Świecie n/Osą – Radzyń Chełmiński.

2.5 Zasoby geologiczne

Obszar powiatu grudziądzkiego położony jest w obrębie niecki brzeżnej (Stupnicka 1989), wcześniej zwanej też synklinorium brzeżnym (por. Uniejewska i Nosek, 1982). Struktury niecki zostały uformowane w okresie górnokredowych ruchów górotwórczych. Podłoże kenozoiczne stanowią utwory kredy górnej (Galon, 1934; Dadlez i Marek, 1974; Uniejewska i Nosek, 1982; Dadlez i in.(red.), 2000), których powierzchnia wykazuje skłon w kierunku północnym (Galon 1934). Na utworach górnego mezozoiku leżą niezgodnie serie utworów paleocenu, oligocenu, miocenu (Galon 1934; Kozłowski i Wrotek 1980; Maksiak 1981, 1983; Uniejewska 1980, 1982; Uniejewska i Nosek, 1982). Utwory paleocenu wykształcone są, jako margle, piaski i piaskowce o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Utwory oligocenu (o miąższości kilkunastu, kilkudziesięciu metrów) to piaski, mułki i ily lub ily, iłowce, mułki, mułowce, węgiel brunatny i piaski kwarcowo-glaukonitowe. W miocenie osadziły się piaski kwarcowe, oraz ily i mułki z węglem brunatnym.

Zdecydowanie największe rozprzestrzenienie na powierzchni mają gliny zwałowe z okresu zlodowacenia północnopolskiego (inaczej zlodowacenia Wisły). Miąższość tych glin wynosi średnio 5-15 m. Występują one w północnej, środkowej, wschodniej i południowej części powiatu budując wysoczyznę polodowcową. Powierzchnia wysoczyzny jest urozmaicona licznymi, zwłaszcza w części północnej (okolice miejscowości Budy, Zarośle), wschodniej (okolice miejscowości Zawda, Kozłowo, Święte) i południowej (rejon na południe od Radzyna Chełmińskiego) wzgórzami i wzniesieniami morenowymi (zarówno czołowymi jak i martwego lodu) oraz kemowymi. Najwyższe (do 15 m) moreny czołowe w rejonie miejscowości Goczałki wyznaczają zasięg jednej z faz lądolodu zlodowacenia północnopolskiego. Największe nagromadzenie form kemowych, zbudowanych z bardzo zmiennych utworów (piasków, żwirów, mułków i ilów) znajduje się w okolicach Świecia nad Osą. Stosunkowo niewielkie rozprzestrzenienie mają piaski i żwiry wodnolodowcowe występujące na ogół wzdłuż niektórych dolin rzecznych (np. Pręczawy i dolnego odcinka doliny Osy) oraz jezior. Piaski, ropy i mułki zastoiskowe występują głównie wzdłuż doliny Osy na dosyć dużych obszarach. Tworzą trzy generacje wiekowe – dwie najstarsze o miąższości do 17 m występują pod glinami zwałowymi zlodowacenia północnopolskiego, trzecia – najmłodsza o miąższości dochodzącej do 24 m – przykrywa te gliny. Najstarszy poziom utworów zastoiskowych odsłania się również wąskim pasem na zboczach doliny Wisły (w rejonie miejscowości Zakurzewo). Łączna miąższość utworów zastoiskowych wraz z rozdzielałym je poziomem gliny zwałowej może w niektórych rejonach przekraczać nawet 50 m. W północnej części powiatu na wyższych tarasach nadzalewowych występują liczne wydmy paraboliczne, świadczące o akumulacyjnej działalności wiatru na przełomie plejstocenu i holocenu. Na tarasie zalewowym Wisły oraz niskich tarasach doliny Osy i jej dopływów występują namuły, torfy, a miejscami również gytie, związane już z akumulacją holoceniową. Utwory te znajdują się także w wielu obniżeniach na obszarze wysoczyznowym oraz wokół większych jezior (m.in. Nogat, Szywałd, Łasińskie, Święte, Melno, Zamkowe). Również z holocenu pochodzą piaski, mułki i gliny deluwialne rozprzestrzenione głównie wzdłuż podnóża zboczy doliny Osy (w jej ujściowym i dolnym odcinku) oraz wokół licznych jezior i obniżeń terenu.

2.6 Klimat

Powiat grudziądzki położony jest w umiarkowanej strefie klimatycznej. Strefa ta leży pomiędzy obszarem o typowo morskim klimacie charakterystycznym dla Europy Zachodniej, a obszarem o klimacie kontynentalnym charakterystycznym dla Europy Wschodniej. Napływ różnorodnych mas powietrza, od podzwrotnikowego do arktycznego, powoduje dużą zmienność pogody oraz duże wahania przebiegu pogody w kolejnych latach i porach roku. Ponadto na specyficzny klimat rejonu grudziądzkiego wpływa szereg uwarunkowań o charakterze lokalnym i regionalnym. Najważniejszym z nich jest położenie w kotlinalnej formie geomorfologicznej, jaką stanowi Kotlina Grudziądzka. Ważnym elementem klimatotwórczym jest lokalizacja na granicy wysoczyzny polodowcowej oraz doliny rzeki Wisły, która powoduje występowanie bardzo zróżnicowanego krajobrazu, a co za tym idzie dużych różnic wysokości w poszczególnych częściach rejonu. Innymi czynnikami wpływającymi na lokalny charakter i przebieg pogody są: zbiorniki wody płynącej i stojącej oraz antropogeniczne zagospodarowanie przestrzeni. Wszystkie wymienione wyżej aspekty razem wzięte decydują o różnorodności poszczególnych parametrów pogody w różnych punktach rejonu grudziądzkiego. W klimatycznym podziale Polski Powiat Grudziądzki znajduje się w dzielnicy bydgoskiej, której klimat ma cechy przejściowe między Dzielnicą Pomorską (chłodniejsza i o większej rocznej sumie opadów), a Dzielnicą Środkowa (cieplejszą i suchszą).

Średnia roczna temperatura z wielolecia waha się od 7,8 do 7,9°C. Wieloletnie wahania średniej rocznej temperatury wykazują niewielkie odchylenia. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, w którym temperatura wieloletnia wskazuje wahania od 17,6°C do 18,9°C. Najzimniejszym miesiącem roku jest styczeń (temperatury wieloletnie od -3,7°C do +0,4°C) oraz grudzień (temperatury wieloletnie od -2,0°C do +0,5°C). Ostatnie lata wskazują tendencję wzrostu temperatury poszczególnych miesięcy roku. Porównując dane meteorologiczne stwierdzić należy niewielkie różnice temperatur pomiędzy terenami położonymi w dolinie Wisły, a terenami położonymi na wysoczyźnie polodowcowej. W dolinie Wisły notuje się wyższe wieloletnie wartości temperatury o około 0,3 do 0,7°C. Jest spowodowane nie tylko kilkudziesięciometrową różnicą wysokości, ale także przenikaniem wzdłuż doliny Wisły cieplejszego morskiego powietrza. Ciekawe zjawisko klimatyczne zwane inwersją klimatyczną pojawia się gdy chłodniejsze powietrze z wysoczyzny spływa do doliny tworząc tzw. zastoiska chłodu. Dzieje się tak szczególnie w pogodne i bezchmurne noce. W ciągu dnia ma miejsce normalny układ temperatury, w którym wraz ze wzrostem wysokości maleje temperatura.

Średnioroczne opady atmosferyczne dla powiatu grudziądzkiego wykazują wartość około 400-500 mm. Jest to jeden z najniższych poziomów w kraju. Średnia roczna liczba dni z opadami wynosi około 140. Średnio 10 razy w czasie roku notuje się duże opady pochodzenia burzowego, w których suma opadów przekracza 10 mm.

2.7 Zasoby przyrodnicze

Teren powiatu grudziądzkiego oferuje wiele atrakcji turystom również dzięki bogactwu form morfologicznych i osobliwościom przyrody. Zdecydowana część (ok. 75%) powierzchni powiatu to tereny rolnicze urozmaicone malowniczymi jeziorami i bagienkami śródpolnymi. Spragnieni wypoczynku nad wodą, mogą zażywać kąpeli w licznych jeziorach, spośród których najlepiej zagospodarowane są: j. Kuchnia, j. Zamkowe. Uroku terenom powiatu grudziądzkiego dodają również parki podworskie oraz dość liczne zadrzewienia przyzagrodowe. Większość lasów skupia się w dolinie rzeki Osy oraz w północnej części powiatu.

Część gminy Grudziądz wchodzi w skład Chełmińskiego Parku Krajobrazowego. W roku 2018 na terenie gmin Grudziądz i Rogóźno utworzono Park Krajobrazowy Gór Łosiowych. Obszar naszego powiatu obejmuje również tereny wchodzące w skład europejskiej sieci ochrony przyrody NATURA 2000 (Dolina Dolnej Wisły, Cytadela Grudziądz oraz Dolina Osy).

Od 2006 roku gmina Świecie nad Osą wchodzi w skład obszaru Zielone Płuca Polski, dzięki temu, że większa część gminy (2/3 powierzchni) to tereny Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, a dodatkowym walorem są atrakcyjne kompleksy lasów, jezior i użytków zielonych.

Doceniając walory przyrodnicze powiatu grudziądzkiego ustanowiono tu dwa obszary chronionego krajobrazu: „Strefy Krawędziowej Doliny Dolnej Wisły” oraz „Doliny Osy i Gardęgi”.

Amatorzy wycieczek pieszych i rowerowych mogą podziwiać piękno przyrody na terenach rezerwatów przyrody: "Jamy", "Dolina Osy" i "Rogóźno Zamek".

Największy rezerwat "Dolina Osy" zajmuje 665,12 ha. Utworzony został w 1994 r. w celu ochrony systemu przyrodniczego rzeki Osy. Występuje tu 59 gatunków ptaków chronionych (m.in. sowa uszata, czapla siwa, bocian czarny), a także inne, równie ważne, gatunki fauny, takie jak np.: kumak nizinny, żaba jeziorkowa, zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka czy żyworodna, borsuk. Wśród przedstawicieli flory na terenie rezerwatu spotkać można m.in. czosnek niedźwiedzi, lilię złotogłów czy wawrzynek wilczełyko. Godne uwagi oraz szczególnej ochrony, w postaci ustanowienia ich pomnikami przyrody, są rosnące na terenie rezerwatu: 2 dęby, zwane „Adam” (o obwodzie 582 cm) i „Ewa” (o obwodzie 443 cm) oraz dąb „Pokorskiego” (o obwodzie 292 cm).

Rezerwat leśny "Jamy" o powierzchni 106,11 ha (utworzony w 1967 r.) chroni fragmenty buczyny pomorskiej oraz zbiorowiska łąkowe. Rezerwat w swej północnej części posiada torfowisko przejściowe, zwane „Białym Bagnem”, gdzie łosie mają swoją przejściową ostoję, a także gniazdują tu żurawie, które co roku wyprowadzają lęgi.

W pobliżu średniowiecznych ruin zamku krzyżackiego rozpościera się na obszarze 28,54 ha rezerwat "Rogóźno - Zamek", obejmujący części zbocza i około 1800-metrowy odcinek rzeki Gardęgi. Ochronie podlega tu od 1974 r. fragment wielogatunkowego lasu liściastego tzw. grądu zboczowego z dużym udziałem dębu, lipy, grabu, rzadziej klonu i jaworu, zaś wielką osobliwością są okazy jarzębu brekinii – drzewa objętego w Polsce ochroną gatunkową. Skupienie dziesięciu około 120-letnich okazów brekinii o obwodzie 64-120 cm w pierśnicy i wysokości 14-18 m uznano pomnikami przyrody.

Na obszarze powiatu grudziądzkiego zarejestrowano około 200 pomników przyrody, a wśród nich pojedyncze drzewa, aleje drzew, głązy narzutowe, wychodnie zlepieńców plejstoceniowych, nisze źródliskowe i źródła artezyjskie.

W celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz dla zachowania jego wartości estetycznych na terenie wsi Słupski Młyn w 1998 roku utworzono Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Słupski Gródek nad Osą”. Objęto tam ochroną grodzisko wczesnośredniowieczne i cenne fragmenty starodrzewu.

Na pograniczu gminy Grudziądz i Rogóźno wyznaczono 93,52 ha, gdzie utworzono stanowisko dokumentacyjne „Białochowo”. Jest to jedyna tego typu forma ochrony przyrody na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Obszar ten obejmuje unikalny fragment wysoczyzny morenowej wraz ze strefą zboczową Kotliny Grudziądzkiej, z licznymi niszami źródliskowymi, wąwozami i chronioną w formie pomnika przyrody wychodnią zlepieńców plejstoceniowych. Na tym terenie Nadleśnictwo Jamy wytyczyło i urządziło ścieżkę edukacyjną.

3. WYZNACZONE CELE I ZADANIA

3.1 Klimat i jakość powietrza

W obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza głównym zakładamy celem jest utrzymanie standardów jakości powietrza na dobrym poziomie poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów i odorów.

Zakładane kierunki interwencji:

- zmniejszanie zanieczyszczeń powietrza do dopuszczalnych/docelowych poziomów poprzez poprawę parametrów technicznych budynków i sieci,

- stworzenie ram organizacyjnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza,
- ograniczenie oddziaływania transportu na jakość powietrza i klimat.

Zadania do wykonania:

- kontrola w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych, podejmowanie działań administracyjnych i organizacyjnych mających na celu rozwój energii odnawialnej,
- realizacja założeń dokumentów programu ochrony powietrza,
- stała modernizacja układu komunikacyjnego i utrzymanie czystości na drogach.

3.2 Hałas

W obszarze ochrony przed hałasem głównym zakładanym celem jest utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska.

Zakładane kierunki interwencji:

- działania inwestycyjne i organizacyjne w zakresie zagrożenia hałasem,
- działania administracyjne i kontrolne w zakresie zagrożenia hałasem,

Zadania do wykonania:

- modernizacja ciągów komunikacyjnych,
- podejmowanie działań organizacyjnych związanych z utrzymaniem ruchu,
- rozwój ścieżek rowerowych i promocja transportu publicznego,
- kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu,
- działania administracyjne i organizacyjne mające na celu utrzymanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu i lokowania działalności gospodarczej we właściwych strefach,
- realizacja założeń programu ochrony środowiska przed hałasem.

3.3 Pola elektromagnetyczne

W obszarze ochrony przed polami elektromagnetycznymi zakładanym celem jest ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi.

Zakładane kierunki interwencji:

- działania monitoringowe w zakresie zagrożenia polami elektromagnetycznymi,
- działania administracyjne i organizacyjne w zakresie zagrożenia polami elektromagnetycznymi.

Zadania do wykonania:

- monitoring emisji pól elektromagnetycznych,
- działania administracyjne i organizacyjne mające na celu ochronę mieszkańców przed wpływem pól elektromagnetycznych.

3.4 Gospodarowanie wodami

W obszarze gospodarowania wodami głównymi celami są zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego oraz ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych.

Zakładane kierunki interwencji:

- ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi,
- racjonalne korzystanie z zasobów wód,
- działania administracyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Zadania do wykonania:

- utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych,
- kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie udzielania pozwoleń na korzystanie z wód,
- kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą, kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie prawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej przez nowe i obecnie funkcjonujące podmioty gospodarcze.

3.5 Gleby

Głównym zakładanym celem jest ochrona gleb.

Zakładany kierunek interwencji:

- właściwe gospodarowanie glebami.

Zadania do wykonania:

- podejmowanie działań zapobiegającym degradacji gleb,
- rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów komunalnych.

3.6 Zasoby geologiczne

W obszarze ochrony zasobów geologicznych głównym zakładanym celem jest racjonalne ich wykorzystanie.

Zakładane kierunki interwencji:

- właściwe gospodarowanie glebami.
- działania naprawcze.

Zadania do wykonania:

- działania administracyjne i organizacyjne mające na celu właściwe gospodarowanie przestrzenią,
- rekultywacja obszarów zdegradowanych przez eksploatację surowców.

3.7 Zasoby przyrodnicze

W obszarze zasobów przyrodniczych głównym zakładanym celem jest ich ochrona.

Zakładany kierunek interwencji:

- właściwe gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Zadania do wykonania:

- pielęgnacja oraz rozbudowa terenów czynnych biologicznie,

- gospodarowanie zasobami leśnymi.

3.8 Poważne awarie

W obszarze tym głównym celem jest przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii.

Zakładane kierunki interwencji:

- działania kontrolne w zakresie możliwości wystąpienia poważnych awarii,
- wsparcie jednostek straży pożarnej.

Zadania do wykonania:

- kontrola zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców,
- dofinansowanie straży pożarnej oraz współdziałanie w zakresie minimalizacji skutków awarii i wypadków komunikacyjnych,
- współdziałanie w zakresie doskonalenia zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców.

3.9 Gospodarka odpadami

Głównym celem w tym obszarze jest skuteczny rozwój systemu gospodarowania odpadami.

Zakładany kierunek interwencji:

- działania administracyjne i kontrolne.

Zadania do wykonania:

- podejmowanie działań związanych z unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest,
- kontynuacja działań administracyjnych i kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami.

3.10 Edukacja ekologiczna

W obszarze podstawowym celem jest kontynuacja edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu.

Zakładany kierunek interwencji:

- działania edukacyjno-informacyjne w zakresie ochrony środowiska,

Zadania do wykonania:

- organizacja akcji edukacyjnoinformacyjnych, w tym promocja zachowań proekologicznych w prasie i mediach, rozbudowa systemu informowania społeczeństwa poprzez różne środki przekazu i zwiększanie aktywności społecznej w zakresie udziału przy opracowywanych strategiach i programach,
- wspieranie stowarzyszeń, lokalnych grup działania oraz organizacji ekologicznych,

- promowanie i realizacja systemu zielonych zamówień publicznych w ogłaszanych przetargach,
- realizacja i wdrażanie zarządzania środowiskowego ISO i EMAS.

4. OCENA REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW I ZADAŃ

4.1 Klimat i jakość powietrza

Stan czystości powietrza uzależniony jest od wielu czynników, m.in. od warunków klimatycznych, wielkości emisji zanieczyszczeń przemysłowych, energetycznych, komunikacyjnych itp. zarówno w powiecie, jak i w całym regionie.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest sektor energetyczny, spalanie węgla, biomasy w paleniskach domowych. W dalszym ciągu zauważalny jest wzrost emisji pochodzącej z transportu samochodowego. Zanieczyszczenia punktowe pochodzące z zakładów przemysłowych są coraz bardziej ograniczane w skutek montowania nowych technologii oczyszczania emisji.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań związanych z ochroną klimatu i jakości powietrza.

Tabela 1 Stan realizacji zadań - ochrona klimatu i jakości powietrza 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Termomodernizacja obiektów [szt.]	b.d.	6	0	0	6
2	Modernizacja kotłowni [szt.]	29	0	0	0	0
3	Ilość zlikwidowanych palenisk/kotłowni i zastąpienie niskoemisyjnymi źródłami ciepła [szt.]	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	87
4	Ilość zainstalowanych OZE – farmy wiatrowe, biogazownie, elektrownie wodne [stan w szt.]	12	30	30	30	30
5	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych dróg - gminy [km]	b.d.	11,0	12,1	15,6	12,2
6	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych chodników – gminy [km]	b.d.	3,0	2,1	5,0	3,8
7	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych ścieżek rowerowych – gminy [km]	b.d.	0,0	0,6	3,9	3,2
8	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych dróg - powiat [km]	b.d.	3,9	10,6	0,4	0,0
9	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych chodników - powiat [km]	b.d.	1,2	1,3	0,9	0,9
10	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych ścieżek rowerowych – powiat [km]	b.d.	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Ilość przeprowadzonych kontroli [szt.]	b.d.	7	10	8	16

Wybrane zanieczyszczenia wprowadzone do atmosfery w latach 2015 – 2018.

Tabela 2 Emisja zanieczyszczeń do powietrza 2015-2018 r.

Lp.	Rodzaj emisji	Rok			
		2015	2016	2017	2018
1	Pył ogółem [Mg]	33,50	33,03	32,30	29,13
2	Ze spalania paliw [Mg]	9,20	8,71	7,48	4,98
3	Zanieczyszczenia gazowe ogółem [Mg]	6 363,14	6 392,43	6 646,73	8 477,13
4	Zanieczyszczenia gazowe bez dwutlenku węgla [Mg]	294,39	350,36	361,14	348,04
5	Dwutlenek siarki [Mg]	29,01	32,56	34,80	28,85
6	Tlenek azotu [Mg][13,65	16,52	16,87	18,29
7	Tlenek węgla [Mg]	218,24	268,24	277,41	271,76
8	Dwutlenek węgla [Mg]	6 068,75	6 042,07	6 285,34	8 129,09

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2015-2018.

Tabela 3 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Kontrola w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych, podejmowanie działań administracyjnych i organizacyjnych mających na celu rozwój energii odnawialnej	WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY ORAZ MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO 2015-2018 r. systematycznie prowadził kontrole dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych. W w/w okresie skontrolowano łącznie 41 podmiotów, dokonano 1 pomiaru. W wyniku kontroli i pomiaru nie stwierdzono przekroczeń emisji. GMINA ŚWIECIE NAD OSĄ 2015 – 2018 r. Propagowanie OZE – współorganizacja spotkań z firmami zajmującymi się tematyką związaną z budową instalacji.
2	Realizacja założeń dokumentów programu ochrony powietrza	MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO opracował i uchwalił: 2016 r. 1. Program ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu” (uchwała Nr XIX/349/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2016 r.),

		<p>2. „Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja (uchwała Nr XXVIII/494/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2016 r.</p> <p>2017 r.</p> <p>1. „Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego i dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5” (uchwała Nr XXXVII/622/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 października 2017 r.</p>
3	<p>Stała modernizacja układu komunikacyjnego i utrzymanie czystości na drogach</p>	<p>POWIATOWY ZARZĄD DRÓG W GRUDZIĄDZU</p> <p>działania inwestycyjne w:</p> <p>2015 r.</p> <p>1. Przebudowa drogi powiatowej Nr 1621C Chełmno-Mniszek – I etap (koszt inwestycji 1.637.988,64 zł).</p> <p>2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1380C Grudziądz-Nicwałd na odcinku o długości 1384 m- etap II (koszt inwestycji 1.491.771,95 zł).</p> <p>3. Budowa chodnika w miejscowości Stare Błonowo w ciągu drogi powiatowej nr 1371C Szynwałd- Stare Błonowo (koszt inwestycji 368.151,30 zł).</p> <p>4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1361C Rogóźno-Szembruk na odcinku o długości 990m (koszt inwestycji 591.602,34 zł).</p> <p>5. Przebudowa drogi powiatowej nr 1350C Wielki Wełcz-Białochowo od km 6+656 do km 7+796 (wartość inwestycji 813.838,01 zł , dotacja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego 607.144,00 zł)</p> <p>6. Przebudowa drogi powiatowej nr 1375C Jankowice- Świąte II etap (koszt inwestycji 1.186.117,91 zł).</p> <p>2016 r.</p> <p>1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1621C Chełmno-Mniszek – II, III, IV etap (koszt inwestycji 2.986.716,64 zł, w tym 1.519.575,00 zł dofinansowanie z PRGPID</p>

		<p>2016/2019, dotacja od Gminy Grudziądz 761.307,46 zł).</p> <p>2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1375C Jankowice-Święte III i IV etap (koszt inwestycji 742.877,86 zł, w tym 319.629,00 zł dofinansowanie z PROW, 428.168,90 zł dotacja z Gminy Łasin).</p> <p>3. Przebudowa drogi powiatowej nr 1368C Szembruczek-Nowe Mosty na odcinku o długości 2248 m (koszt inwestycji 1.228.275,10 zł).</p> <p>4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1396C Wałdowo-Turznice w miejscowości Turznice (koszt inwestycji 1.033.720,00 zł).</p> <p>2017 r. 1.Przebudowa drogi powiatowej nr 1362C Sobótka – Rogóżno Zamek na odcinku o długości 385 m (koszt inwestycji 844.969,75 zł).</p> <p>2018 r. 1.Planowane prace nie zostały zrealizowane ze względu na brak oferentów Wykonawców.</p>
4	Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej	<p>GMINA GRUDZIĄDZ 2015 r. Budynek siedziby Urzędu Gminy w Grudziądzu.</p> <p>2018 r. Budynek OSP w Szynychu i budynek zespołu szkół w Piaskach.</p> <p>GMINA ROGOŻNO 2018 r. Budynek Urzędu Gminy.</p> <p>GMINA ŚWIECIE NAD OSĄ 2015 r. Budynek Gminnego Ośrodka Kultury.</p> <p>2018 r. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej</p> <p>GMINA GRUTA 2015 r.</p>

	Szkoły Podstawowe w Słupie, Plemiętach, Boguszewie, Nicwałdzie. 2018 r. Biblioteka w Grucie, Świetlica Wiejska w Plemiętach.
--	---

4.2 Hałas

Największe zagrożenie ze względu na rozległy obszar poddany oddziaływaniu, a także liczbę osób narażonych, stanowi obecnie hałas komunikacyjny, w szczególności związany z poruszającymi się pojazdami.

Poniżej w tabeli zestawiono stan realizacji zadań związanych z ochroną przed hałasem.

Tabela 4 Stan realizacji zadań – zagrożenie hałasem 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Ilość wydanych decyzji określających dopuszczalny poziom hałasu [szt.]	0	0	1	0	0
2	Ilość nałożonych obowiązków prowadzenia monitoringu hałasu [szt.]	0	0	1	0	0
3	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych dróg - gminy [km]	b.d.	11,0	12,1	15,6	12,2
4	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych chodników – gminy [km]	b.d.	3,0	2,1	5,0	3,8
5	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych ścieżek rowerowych – gminy [km]	b.d.	0,0	0,6	3,9	3,2
6	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych dróg - powiat [km]	b.d.	3,9	10,6	0,4	0,0
7	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych chodników - powiat [km]	b.d.	1,2	1,3	0,9	0,9
8	Ilość zmodernizowanych i wybudowanych ścieżek rowerowych – powiat [km]	b.d.	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Ilość przeprowadzonych kontroli [szt.]	b.d.	1	0	1	1

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony przed hałasem w latach 2015-2018.

Tabela 5 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze zagrożenia hałasem 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Modernizacja ciągów komunikacyjnych	POWIATOWY ZARZĄD DRÓG W GRUDZIĄDZU działania inwestycyjne w: 2015 r.

		<ol style="list-style-type: none">1. Przebudowa drogi powiatowej Nr 1621C Chełmno-Mniszek - I etap (koszt inwestycji 1.637.988,64 zł).2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1380C Grudziądz-Nicwałd na odcinku o długości 1384 m- etap II (koszt inwestycji 1.491.771,95 zł).3. Budowa chodnika w miejscowości Stare Błonowo w ciągu drogi powiatowej nr 1371C Szywałd- Stare Błonowo (koszt inwestycji 368.151,30 zł).4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1361C Rogóżno-Szembruk na odcinku o długości 990m (koszt inwestycji 591.602,34 zł).5. Przebudowa drogi powiatowej nr 1350C Wielki Węlcz-Białochowo od km 6+656 do km 7+796 (wartość inwestycji 813.838,01 zł, dotacja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego 607.144,00 zł)6. Przebudowa drogi powiatowej nr 1375C Jankowice- Świąte II etap (koszt inwestycji 1.186.117,91 zł). <p>2016 r.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1621C Chełmno-Mniszek – II, III, IV etap (koszt inwestycji 2.986.716,64 zł, w tym 1.519.575,00 zł dofinansowanie z PRGPID 2016/2019, dotacja od Gminy Grudziądz 761.307,46 zł).2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1375C Jankowice-Świąte III i IV etap (koszt inwestycji 742.877,86 zł, w tym 319.629,00 zł dofinansowanie z PROW, 428.168,90 zł dotacja z Gminy Łasin).3. Przebudowa drogi powiatowej nr 1368C Szembruczek-Nowe Mosty na odcinku o długości 2248 m (koszt inwestycji 1.228.275,10 zł).4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1396C Wałdowo-Turznice w miejscowości Turznice (koszt inwestycji 1.033.720,00 zł). <p>2017 r.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1362C Sobótka – Rogóżno Zamek
--	--	---

		<p>na odcinku o długości 385 m (koszt inwestycji 844.969,75 zł).</p> <p>2018 r. 1. Planowane prace nie zostały zrealizowane ze względu na brak oferentów Wykonawców.</p>
2	<p>Podjęmowanie działań organizacyjnych związanych z utrzymaniem ruchu</p>	<p>MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO opracował i uchwalił:</p> <p>2018 r. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż autostrady A1 od km 65+789 (granica województwa pomorskiego) do km 151+900 (węzeł Czerniewice)” (uchwała Nr XLVIII/796/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 lipca 2018 r.). Program obejmuje m.in. gminę Grudziądz.</p>
3	<p>Rozwój ścieżek rowerowych i promocja transportu publicznego</p>	<p>GMINA GRUDZIĄDZ</p> <p>2017 r. – Budowa ścieżki rowerowej o długości 3,9 km.</p> <p>2018 r. Budowa ścieżki rowerowej o długości 2,1 km.</p>
4	<p>Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu</p>	<p>WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY</p> <p>2015 r. W wyniku kontroli podmiotu w Białym Borze stwierdzono przekroczenie wartości normatywnych w porze nocnej o 6dB. Ponadto korzystający ze środowiska nie posiadał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Po wydanym pozwoleniu przez Starostę zakład wprowadził zmiany organizacyjne, co obniżyło emisję hałasu do dopuszczalnego poziomu. Zmianę potwierdziła rekontrola przeprowadzona w 2017 r.</p> <p>2018 r. - W wyniku kontroli podmiotu w Wałdowie Szlacheckim stwierdzono</p>

	przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w decyzji 0 1,8 dB. Z uwagi na okresowy charakter produkcji odstąpiono od wymierzenia kary {kwota wyliczonej kary nie przekraczała 800,00 zł).
--	---

4.3 Pola elektromagnetyczne

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie ze ustawą Prawo ochrony środowiska, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku są przede wszystkim stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, stacje i linie elektroenergetyczne. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego są również urządzenia codziennego użytku, tj. telewizory, monitory, mikrofalówki, telefony komórkowe. Często urządzenia te znacznie bardziej oddziałują na zdrowie ludzi niż np. nadajniki GSM, czy linie wysokiego napięcia. Oprócz sztucznych źródeł promieniowania występują również źródła naturalne, takie jak promieniowanie słoneczne i promieniowanie ziemskie.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian winien dokonywać Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Poniżej w tabeli zestawiono stan realizacji zadań związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi.

Tabela 5 Stan realizacji zadań – pola elektromagnetyczne 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Ilość zgłoszonych instalacji emitujących [szt.]	1	4	1	3	7
2	Ilość przeprowadzonych kontroli [szt.]	0	0	0	0	0
3	Ilość przeprowadzonym pomiarów [szt.]	0	0	0	0	0

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony przed polami elektromagnetycznymi w latach 2015-2018.

Tabela 6 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze zagrożenia przed polami elektromagnetycznymi 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Monitoring emisji pól elektromagnetycznych	Brak działań
2	Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu ochronę mieszkańców przed wpływem pól elektromagnetycznych	STAROSTA GRUDZIĄDZKI 2015 – 2018 r. – Przyjął zgłoszenia 15 instalacji emitujących (13 stacji bazowych oraz 2 źródła spalania paliw).

4.4 Gospodarowanie wodami

4.4.1 Zaopatrzenie ludności w wodę pitną i gospodarka ściekowa

Racjonalna gospodarka jest kluczowym elementem, aby zwiększać retencję wód oraz ograniczać ilość powstających ścieków.

Według danych GUS coraz więcej ludności korzysta z wody dostarczanej siecią wodociągową.

Z roku na rok wzrasta długość czynnej sieci kanalizacyjnej oraz ekologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków kosztem zbiorników bezodpływowych.

Tabela 7 Stan realizacji zadań – zapotrzebowanie w wodę pitną i gospodarka ściekowa 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Długość sieci wodociągowej [km]	1 128,8	1 144,0	1 149,4	1 175,8	1 180,9
2	Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	7 564,0	7 838,0	7 888,0	7 424,0	7 544,0
3	Ilość wody dostarczonej do gospodarstw domowych [dam3]	1 548,8	1 546,3	1 761,3	1 784,7	1 697,1
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoby]	37 204,0	37 419,0	37 448,0	37 404,0	37 336,0
5	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m3]	38,6	38,4	43,7	44,3	42,1
6	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	208,7	217,8	217,8	219,0	219,5
7	Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2 266,0	2 287,0	2 402,0	2 322,0	2 312,0
8	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam3]	b.d.	510,7	579,0	603,6	486,0
9	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoby]	15 516,0	15 570,0	15 833,0	15 619,0	15 635,0
10	Ilość zbiorników bezodpływowych [szt.]	3 425,0	3 108,0	3 034,0	b.d.	b.d.
11	Ilość przydomowych oczyszczalni [szt.]	1 521,0	1 707,0	1 833,0	b.d.	b.d.

4.4.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Od 1 stycznia 2018 roku głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Wody Polskie działają na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 i 2180), oraz statutu nadanego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 poz. 2506).

Wody Polskie są państwową osobą prawną (art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.) w skład której wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

1. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie.
2. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej z siedzibami w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.
3. 50 zarządów zlewni.
4. 330 nadzorów wodnych.

Na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonuje 6 Nadzorów Wodnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:

1. Nadzór Wodny w Golubiu Dobrzyniu
2. Nadzór Wodny w Chełmnie,
3. Nadzór Wodny w Grudziądzu,
4. Nadzór Wodny w Wąbrzeźnie,
5. Nadzór Wodny w Iławie,
6. Nadzór Wodny w Kwidzynie.

Na podstawie art. 250 ust. 12 Prawa wodnego rada powiatu na podstawie przedmiotowego sprawozdania, może określić, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, istotne dla wspólnoty samorządowej problemy gospodarowania wodami.

W złożonych w roku 2019 sprawozdaniach zostały przedstawione działania podejmowane przez poszczególne nadzory wodne na terenie powiatu grudziądzkiego.

Tabela 8 Działania podejmowane przez nadzory wodne w 2018 r.

Lp.	Nadzór Wodny	Gminy znajdujące się w zasięgu działania nadzoru wodnego	Zrealizowane zadania	
			Opis zadania	Wartość wykonanych prac [zł]
1	Grudziądz	Grudziądz	Koszenie skarp i korony wału rzeki Wisły Parski – Zakurzewo	10 639,69
2	Wąbrzeźno	Grudziądz, Rogóźno, Łasin, Gruta, Radzyń Chełmiński, Świecie nad Osą	Koszenie skarp i korony wału wstecznego rzeki Osy	25 431,80
			Oczyszczenie z roślinności koryta rzeki Łasinki	2 212,16
			Oczyszczenie z roślinności koryta rzeki Struga Radzyńska	47 076,69

			Oczyszczenie z roślinności koryta rzeki Gardęga	11 301,87
3	Iława	Łasin, Świecie nad Osą	-	-
4	Kwidzyn	Grudziądz	Koszenie prawego wału rzeki Wisły	11 777,25
			Zabudowa nor bobrowych w wale rzeki Wisły	17 091,90
5	Golub Dobrzyń	Radzyń Chełmiński	-	-
6	Chełmno	Grudziądz, Gruta, Radzyń Chełmiński	Udrożnienie rzeki Turznicy	35 037,13

Powiat oraz gminy w dalszym ciągu są istotnym elementem w gospodarce wodnej. Powiat nadzoruje i dotuje Spółki Wodne. Dofinansowania udzielane są również przez Gminy.

Tabela 9 Spółki wodne powiatu grudziądzkiego 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Ilość aktywnych Spółek Wodnych [szt.]	5	5	5	5	5
2	Dofinansowanie Spółek Wodnych przez Gminy [zł]	b.d.	12 100,00	12 036,27	23 070,00	80 338,82

Spółki wodne działające na terenie powiatu grudziądzkiego.

Tabela 10 Spółki wodne działające na terenie powiatu grudziądzkiego.

Wyszczególnienie	Pow. zmeliorowana	Długość rowów	Wpis do księgi wodnej		Wpis do katastru wodnego	
	ha	km	Nr	Data	Nr	Data
Gminna Spółka Wodna w Łasinie	7493	110,4	22	18.03.1977	RWGD/SW/32	6.06.2003
Gminna Spółka Wodna w Rogóźnie	1799	27,2	48	18.03.1977	RWGD/SW/199	12.05.2008
Gminna Spółka Wodna w Grucie	840	29,5	117	24.09.1993	RWGD/SW/70	8.12.2003
Spółka Wodna Bursztynowo	561	19,8			RWGD/SW/96	19.12.2003
Spółka Wodna Gminy Grudziądz	brak danych	brak danych			RWGD/SW/215	26.06.2018

Gminna Spółka Wodna w Łasinie swoją działalnością obejmuje miejscowości: Jakubkowo, Łasin Wybudowanie, Łasin Miasto, Szonowo, Goczalki, Plesewo, Jankowice, Zawda,

Szynwałd, Nogat, Wydrzno, Stare Błonowo, Nowe Błonowo, Nowe Mosty, Szczepanki, Przesławice, Kozłowo, Huta Strzelce, Zawdzka Wola, Hermanowo RSP oraz Nowe Jankowice.

Gminna Spółka Wodna w Rogóźnie swoją działalnością obejmuje miejscowości: Zarośle, Szembruk, Szembruczek, Rogóžno, Bukowiec oraz Gubiny.

Gminna Spółka Wodna w Grucie swoją działalnością obejmuje miejscowości: Annowo, Gołębiewko, Gruta, Jasiewo, Kitnowo, Okonin i Plemięta.

Spółka Wodna Bursztynowo swoją działalnością obejmuje miejscowości: Bursztynowo, Rychnowo i Linowo.

Spółka Wodna Gminy Grudziądz swoją działalnością obejmuje miejscowości: Biały Bór, Brankówka, Dusocin, Gogolin, Grabowiec, Kobylanka, Leśniewo, Lisie Kąty, Mały Rudnik, Mokre, Nowa Wieś, Parski, Piaski, Pieńki Królewskie, Rozgarty, Ruda, Skarszewy, Sosnówka, Stary Folwark, Sztynwag, Szynych, Świerkocin, Turznice, Wałdowo Szlacheckie, Węgrowo, Wielkie Lniska, Wielki Węlcz, Zakurzewo.

W latach 2015 – 2018 Powiat Grudziądzki wspierał działalność spółek wodnych przyznając dotacje celowe.

Tabela 11 Dotacje celowe Spółek Wodnych 2015 - 2018 r.

Wyszczególnienie	Przyznane dotacje z budżetu Powiatu			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Gminna Spółka Wodna w Łasinie	14 672,19	16 670,80	14 889,34	16 830,92
Gminna Spółka Wodna w Rogóźnie	15 837,50	5 100,24	10 971,86	11 934,16
Gminna Spółka Wodna w Grucie	9 916,24	10 000,00	9 709,36	-
Spółka Wodna Bursztynowo	-	5 888,27	-	7 000,00
Spółka Wodna Gminy Grudziądz	-	-	-	7 807,03

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarki wodno-ściekowej w latach 2015-2018.

Tabela 12 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarki wodno-ściekowej 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie udzielania pozwoleń na korzystanie z wód	MARSZAŁEK WOJEWÓDZTA KUJAWSKO-POMORSKIEGO 2015 -2017 r. Ilość wydanych pozwoleń – 11.

		STAROSTA GRUDZIĄDZKI 2015 -2017 r. Ilość wydanych pozwoleń – 97.
2	Kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą, kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie prawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej przez nowe i obecnie funkcjonujące podmioty gospodarcze	WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY 2015-2018 r. Ilość przeprowadzonych kontroli – 25.

4.5 Gleby

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od ponad 20 lat, tj. od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju.

Na terenie powiatu grudziądzkiego nie zlokalizowano żadnego punktu badawczego.

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony gleb w latach 2015-2018.

Tabela 13 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony gleb.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Podjęmowanie działań zapobiegającym degradacji gleb	WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY 2015-2018 r. Ilość przeprowadzonych kontroli – 5. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
2	Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów komunalnych	Brak działań.
3	Działania administracyjne	STAROSTA GRUDZIĄDZKI 2015 -2018 r. Ilość wydanych decyzji rekultywacyjnych – 0.

4.6 Zasoby przyrodnicze

Głównym zakładanym celem jest ochrona zasobów przyrodniczych. Należy pamiętać, że część zasobów ulega wyczerpaniu bezpowrotnie (np. węgiel, ropa naftowa, torf). Dlatego ważna jest ich ochrona oraz zrównoważony rozwój.

Tabela 14 Stan realizacji zadań – zasoby przyrodnicze 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Ilość wydanych decyzji na usunięcie roślinności [szt.]	193	135	105	122	81
2	Wskaźnik zalesienia [%]	14.76	14.76	14.83	14.84	14.91
3	Powierzchnia lasów ogółem [ha]	10 701	10 700	10 749	10 761	10 807
4	Powierzchnia lasów publicznych [ha]	9 403	9 398	9 399	9 408	9 503
5	Powierzchnia lasów prywatnych [ha]	1 298	1 302	1 350	1 353	1 304

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony zasobów przyrodniczych w latach 2015-2018.

Tabela 15 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony zasobów przyrodniczych 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Pielęgnacja oraz rozbudowa terenów czynnych biologicznie	Brak działań.
2	Gospodarowanie zasobami leśnymi	STAROSTA GRUDZIĄDZKI 2017 r. Gmina Świecie nad Osą , Radzyń Chełmiński 2018 r. Grudziądz, Gruta, Rogoźno , Łasin

4.7 Poważne awarie

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania poważnych awarii jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia.

W latach 2015-2018 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przeprowadził 2 kontrole dot. wypełniania przepisów związanych zapobieganiu awariom. W badanym okresie nie stwierdzono zagrożeń.

4.8 Gospodarka odpadami

Przez gospodarkę odpadami rozumie się wytwarzanie oraz gospodarowanie odpadami. Gospodarowanie odpadami to zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.

Gospodarka odpadami jest jednym z najpoważniejszych problemów dotyczących współczesnej cywilizacji.

W poniżej w tabeli zestawiono stan realizacji zadań związanych z gospodarką odpadami.

Tabela 16 Stan realizacji zadań – gospodarka odpadami 2015-2018 r.

Lp.	Wskaźnik	Rok				
		2014 wartość bazowa	2015	2016	2017	2018
1	Ilość inwestycji związanych z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych [sz.]	b.d.	0	0	0	0
2	Ilość wydanych decyzji na zbieranie, wytwarzanie, przetwarzanie odpadów [szt.]	b.d.	33	19	34	12
3	Ilość przeprowadzonych kontroli podmiotów gospodarczych przez Urzędy Gmin [szt.]	b.d.	5	11	5	10
4	Ilość przeprowadzonych kontroli podmiotów gospodarczych przez WIOŚ [szt.]	b.d.	7	8	11	13
5	Ilość przeprowadzonych kontroli gospodarstw domowych [szt.]	b.d.	20	23	17	31
6	Ilość odebranych odpadów komunalnych [Mg]	3 344,719	8 914,600	9 275,364	9 112,076	9 783,228
	w tym zmieszanych, niesegregowanych [Mg]	b.d.	7 631,500	7 143,060	7 715,060	7 916,522
	w tym papieru [Mg]	b.d.	58,300	59,800	62,394	109,398

	w tym tworzyw sztucznych [Mg]	b.d.	322,400	537,945	423,482	718,220
	w tym metali [Mg]	b.d.	7,600	2,849	1,070	2,970
	w tym szkła [Mg]	b.d.	345,200	492,530	363,750	531,170
	w tym bioodpadów i odpadów zielonych [Mg]	b.d.	381,400	655,400	735,040	751,360
7	Ilość usuniętego azbestu [Mg]	b.d.	70,440	91,770	83,480	66,460

1 stycznia 2012 roku weszła w życie znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przepisy tej ustawy nałożyły na gminę obowiązki w zakresie organizacji, wdrożenia oraz nadzorowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wprowadzenie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi ma na celu poprawę jakości środowiska naturalnego poprzez: zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach, wydzielenie odpadów niebezpiecznych oraz wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów komunalnych. Jest to możliwe dzięki prowadzeniu segregacji wytwarzanych odpadów komunalnych.

Obowiązki organizacji oraz nadzoru zostały przekazane Gminom. Poniżej tabela o osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

Tabela 17 Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów selektywnie zbieranych 2015–2018 r.

Lp.	Poziom odzysku i recyklingu	Rok			
		2015	2016	2017	2018
1	Wymagany poziom	16,00	18,00	20,00	30,00
2	Osiągnięty średni poziom Powiat	32,85	28,45	25,06	32,47
3	Grudziądz	54,04	28,85	28,64	41,05
4	Gruta	26,99	27,10	22,11	30,49
5	Łasin	22,38	35,10	23,90	34,41
6	Radzyń Chełmiński	34,59	29,35	24,29	31,39
7	Świecie nad Osą	28,09	17,49	21,34	21,45
8	Rogóźno	31,03	32,79	30,08	36,04

Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarka odpadami w latach 2015-2018.

Tabela 18 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarka odpadami 2015-2018 r.

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	Kontynuacja działań administracyjnych i kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami	<p>WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY 2015-2018 r. W badanym okresie skontrolowano 39 podmiotów gospodarczych.</p> <p>GMINA ŁASIN 2015 -2018 r. Skontrolowano 31 podmiotów gospodarczych oraz 91 właścicieli nieruchomości w zakresie zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>POZOSTAŁE GMINY - 0</p>
2	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych	<p>GMINA GRUDZIĄDZ 2018 r. W placówkach oświatowych zostały przeprowadzone prelekcje dla dzieci i młodzieży „SEGREGACJA NA PIĄTKĘ!”. Zajęcia dydaktyczne poświęcone były selektywnej zbiórce odpadów komunalnych, sposobami radzenia z odpadami niebezpiecznymi i problemowymi, działaniu przeciw niskiej emisji. Kampanią objęto 1 306 dzieci.</p> <p>GMINA GRUTA 2016 r. Konkurs plastyczny dot. segregacji odpadów.</p> <p>GMINA ROGÓŻNO Działania edukacyjne prowadzone w szkołach poprzez firmę odbierającą odpady.</p>

4.9 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna jest najlepszą profilaktyką ochrony środowiska. Na terenie powiatu prowadzona jest głównie w placówkach oświatowych. System kształcenia najmłodszych nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej.

Duży udział w zadaniach edukacyjnych mają organizowane konkursy dla młodzieży szkolnej, warsztaty edukacyjne oraz akcje tematyczne skierowane także do wszystkich mieszkańców powiatu.

Pracownicy Starostwa Powiatowego aktywnie biorą udział w edukacji ekologicznej o czym świadczy mnogość zorganizowanych akcji.

Tabela 19 Edukacje ekologiczne przeprowadzone przez Starostwo Powiatowe 2015-2018 r.

2015
<ul style="list-style-type: none">- prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na terenie powiatu grudziądzkiego w ciągu całego roku szkolnego, w tym udział w ogólnopolskich i ogólnoeuropejskich akcjach, jak „Zimowe Ptakolice”, czy „Europejskie Dni Ptaków”;- w maju zorganizowano dwudniowe IX Międzypowiatowe Warsztaty Ekologiczne pod hasłem „Wszystkie barwy Ziemi” na bazie Zespołu Szkół i Placówek nr 1 w Świeciu nad Osą;- przeprowadzono zajęcia promujące walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu grudziądzkiego podczas Ogólnopolskiego Zlotu Grunwaldzkiego na terenie Miasteczka Harcerskiego w Grunwaldzie – Pole Bitwy (5 dni);- przeprowadzono i podsumowano kolejną edycję powiatowego konkursu „Piękna Zagroda”;- przeprowadzono IX Powiatowy Turniej Ekologiczny (finał indywidualny w SP 18 w Grudziądzu, finał drużynowy dla szkół podstawowych w ZSiP nr 1 w Świeciu nad Osą);- jako wydawnictwo powarsztatowe zostały wydrukowane pocztówki ze zdjęciami wykonanymi przez uczestników warsztatów – części fotograficznej;- wydano album „Przyroda powiatu grudziądzkiego”.
2016
<ul style="list-style-type: none">- prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na terenie powiatu grudziądzkiego w ciągu całego roku szkolnego, w tym udział w ogólnopolskich i ogólnoeuropejskich akcjach, jak „Zimowe Ptakolice”, „Dzień Drzewa” czy „Europejskie Dni Ptaków”;- w maju zorganizowano dwudniowe X Międzypowiatowe Warsztaty Ekologiczne pod hasłem „To wszystko przyroda” na bazie Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi;- przeprowadzono zajęcia promujące walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu grudziądzkiego podczas Ogólnopolskiego Zlotu Grunwaldzkiego na terenie Miasteczka Harcerskiego w Grunwaldzie – Pole Bitwy (5 dni);- z okazji Europejskich Dni Ptaków zorganizowano dwudniowy wyjazd dla młodzieży ze szkół podstawowych w Nowej Wsi, Radzyna Chełmińskiego, Rogóznia i Świecia nad Osą na teren Welskiego Parku Krajobrazowego;- przeprowadzono kolejną edycję powiatowego konkursu „Piękna Zagroda”;

- przeprowadzono X Powiatowy Turniej Ekologiczny (na bazie SP 18 w Grudziądzu);
- wydano powarsztatową broszurę „Powiat grudziądzki w oczach młodzieży” ze zdjęciami wykonanymi przez uczestników części fotograficznej warsztatów ekologicznych;
- Wydano album „Przyroda powiatu grudziądzkiego – zwierzęta wokół nas”;
- z powodu wyczerpania nakładu dodrukowano książkę „System obszarów chronionych powiatu grudziądzkiego”;
- zrealizowano krótki film promujący walory powiatu grudziądzkiego (firma Pro-Media).

2017

- prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na terenie powiatu grudziądzkiego w ciągu całego roku szkolnego, w tym udział w ogólnopolskich i ogólnoeuropejskich akcjach, jak „Zimowe Ptakolice”, „Dzień Wody” czy „Europejskie Dni Ptaków”;
- w maju zorganizowano dwudniowe XI Międzypowiatowe Warsztaty Ekologiczne pod hasłem „Zielone Płuca Polski” na bazie Zespołu Szkół i Placówek w Świeciu nad Osą;
- przeprowadzono zajęcia promujące walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu grudziądzkiego podczas Ogólnopolskiego Zlotu Grunwaldzkiego na terenie Miasteczka Harcerskiego w Grunwaldzie – Pole Bitwy (5 dni);
- zorganizowano (wspólnie z Ośrodkiem Doskonalenia i Doradztwa Zawodowego Nauczycieli w Grudziądzu) dwudniowe warsztaty ekologiczne na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego i Nadleśnictwa Lidzbark;
- zainicjowano kolejną edycję powiatowego konkursu „Piękna Zagroda”. Na wniosek wielu spośród dotychczasowych uczestników po otrzymaniu wyników etapów gminnych komisja powiatowa przełożyła lustrację w ramach etapu powiatowego na wiosnę roku następnego;
- zorganizowano I Spławikowe Zawody Wędkarskie o Puchar Starosty Grudziądzkiego (jez. Rudnik);
- zorganizowano XI Powiatowy Turniej Ekologiczny;
- wydano kalendarz na rok 2018 ze zdjęciami wykonanymi przez uczestników warsztatów ekologicznych,
- zaprojektowano i wykonano tablice ze zdjęciami promującymi walory powiatu grudziądzkiego. Wystawione są przed siedzibą Starostwa.

2018

- prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na terenie powiatu grudziądzkiego w ciągu całego roku szkolnego, w tym udział w ogólnopolskich i ogólnoeuropejskich akcjach, jak „Zimowe Ptakolice”, czy „Europejskie Dni Ptaków”;

- w maju zorganizowano dwudniowe XII Międzypowiatowe Warsztaty Ekologiczne pod hasłem „Tętniące serca pól” na bazie Zespołu Szkół i Placówek w Świeciu nad Osą;
- przeprowadzono zajęcia promujące walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu grudziądzkiego podczas Ogólnopolskiego Zlotu Grunwaldzkiego na terenie Miasteczka Harcerskiego w Grunwaldzie – Pole Bitwy (5 dni);
- zorganizowano (wspólnie z Ośrodkiem Doskonalenia i Doradztwa Zawodowego Nauczycieli w Grudziądzu oraz Polskim Klubem Ekologicznym Oddział Pomorsko – Kujawski) dwudniowe sympozjum dla nauczycieli „„Blżej przyrody” – nauka przyrody w terenie z wykorzystaniem obszarów chronionych” na terenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego i Welskiego Parku Krajobrazowego;
- przeprowadzono powiatowy finał konkursu „Piękna Zagroda 2017” oraz zainicjowano kolejną edycję tego powiatowego przedsięwzięcia;
- zorganizowano i przeprowadzono II Spławikowe Zawody Wędkarskie o Puchar Starosty Grudziądzkiego w kategorii drużynowej (jez. Rudnik);
- wydano kalendarz na rok 2019 ze zdjęciami wykonanymi przez uczestników części fotograficznej warsztatów ekologicznych;
- przeprowadzono Młodzieżowe Zawody Wędkarskie (jez. Zamkowe w Łasinie).

5. WNIOSKI

Program ochrony środowiska został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Dokument stanowi łącznik pomiędzy polityką ochrony środowiska państwa i lokalną na poziomie powiatu.

Niniejszy Raport z wykonania Programu ma za zadanie przedstawić dotychczasowe wykonanie zadań, ale również wskazać kierunki ku poprawie stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

W zakresie ochrony klimatu i powietrza można stwierdzić, iż zostały zrealizowane inwestycje, które wpływają na polepszenie standardów emisyjnych. Mowa głównie o inwestycjach drogowych, termomodernizacji budynków. W kolejnych latach należy kontynuować obroną drogę z naciskiem na wymianę źródeł ogrzewania z paliwa stałego na źródła przyjazne środowisku np. pompy typu powietrze-woda. Ponadto dla środowiska, jak i zdrowia mieszkańców powiatu należy przywiązać większą wagę do budowy ścieżek rowerowych.

Zadania zrealizowane w ramach ograniczenia uciążliwości hałasu obejmowały głównie przebudowę dróg gminnych i powiatowych. Kierunek należy kontynuować.

Na terenie powiatu grudziądzkiego nie obserwuje się zagrożeń wywołanych polami elektromagnetycznymi. Zalecane jest kontrolowanie pozwoleń udzielonych przez organy administracji publicznej.

Po zmianie ustawy Prawo wodne ograniczyła się rola Starostw Powiatowych w gospodarce wodnej na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W miejscu tym należy podkreślić, iż na podstawie art. 250 ust. 12 Prawa wodnego rada powiatu na podstawie rocznego sprawozdania złożonego przez Wody Polskie, może określić, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, istotne dla wspólnoty samorządowej problemy gospodarowania wodami.

Dobłą tendencją w polepszaniu jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest likwidacja zbiorników bezodpływowych na rzecz przydomowych oczyszczalni. Idealnym rozwiązaniem będzie rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

W zakresie ochrony gleb, zasobów przyrodniczych nie odnotowano zjawisk degradacji, nadmiernej eksploatacji. Z całą pewnością pożądanym kierunkiem jest zwiększanie lesistości, budowa powierzchni czynnych biologicznych również na terenach prywatnych.

W strefie zagrożeń poważnymi awariami w dalszym ciągu należy kłaść nacisk na dofinansowanie Straży Pożarnej oraz kontrolę zakładów, które w ramach działalności mogą znacząco zagrażać środowisku. Na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2015-2018 nie odnotowano poważnych awarii.

W zakresie gospodarki odpadami mimo pozytywnych rezultatów uzyskanych przez segregację odpadów komunalnych pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. Edukacja, edukacja i jeszcze raz edukacja, która winna być prowadzona dla mieszkańców powiatu bez względu na kategorię wiekową. Zaszczepienie dobrych nawyków doprowadzi do osiągnięcia zakładanych celów środowiskowych.

Zadania z zakresu edukacji winny być w dalszym ciągu prowadzone na szeroką skalę, co z całą pewnością wpłynie pozytywnie na świadomość mieszkańców i w konsekwencji poprawę jakości środowiska.

Na podstawie niniejszego Raportu można stwierdzić, że na terenie powiatu grudziądzkiego prowadzi się szereg działań inwestycyjnych, administracyjnych, edukacyjno-informacyjnych prowadzących do spełnienia zakładanych efektów ekologicznych, poprawy stanu środowiska oraz zdrowia i życia mieszkańców.

6. SPIS TABEL

Tabela 1 Stan realizacji zadań - ochrona klimatu i jakości powietrza 2015-2018 r.	12
Tabela 2 Emisja zanieczyszczeń do powietrza 2015-2018 r.	13
Tabela 3 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza 2015-2018 r.	13
Tabela 4 Stan realizacji zadań – zagrożenie hałasem 2015-2018 r.	16
Tabela 5 Stan realizacji zadań – pola elektromagnetyczne 2015-2018 r.	19
Tabela 6 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze zagrożenia przed polami elektromagnetycznymi 2015-2018 r.	19
Tabela 7 Stan realizacji zadań – zapotrzebowanie w wodę pitną i gospodarka ściekowa 2015-2018 r.	20
Tabela 8 Działania podejmowane przez nadzory wodne w 2018 r.	21
Tabela 9 Spółki wodne powiatu grudziądzkiego 2015-2018 r.	22
Tabela 10 Spółki wodne działające na terenie powiatu grudziądzkiego.	22
Tabela 11 Dotacje celowe Spółek Wodnych 2015 - 2018 r.	23
Tabela 12 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarki wodno-ściekowej 2015-2018 r.	23
Tabela 13 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony gleb.	24
Tabela 14 Stan realizacji zadań – zasoby przyrodnicze 2015-2018 r.	25
Tabela 15 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze ochrony zasobów przyrodniczych 2015-2018 r.	25
Tabela 16 Stan realizacji zadań – gospodarka odpadami 2015-2018 r.	26
Tabela 17 Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów selektywnie zbieranych 2015–2018 r.	27
Tabela 18 Zestawienie przyjętych zadań i przykłady realizacji w obszarze gospodarka odpadami 2015-2018 r.	28